

Ajuntament
de Barcelona

La conjuntura econòmica de Barcelona

Juliol de 2017

26 de juliol de 2017

B
BC
BN

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Síntesi

Les perspectives de creixement de l'economia mundial...

...s'han vist reforçades en les darreres setmanes per la solidesa de l'evolució tant de les economies avançades com de les emergents. L'FMI acaba d'actualitzar les projeccions de creixement de l'economia i estima una expansió PIB mundial del 3,5% per enguany, tres dècimes per sobre del registrat l'any 2016 i amb tendència a mantenir-se pel 2018. Una solidesa que conviu amb uns riscos i incerteses que no s'esvaeixen i que mantenen l'economia mundial en alerta. A les economies desenvolupades, alguns elements de risc són el deute, el dèficit, l'atur, o la posició dels Estats Units a l'escenari internacional: per exemple, desvinculant-se la darrera trobada del G-20 dels acords sobre el clima i reservant-se accions unilaterals proteccionistes. A les emergents els riscos s'ubiquen en diverses òrbites: política (Turquia, Brasil...), comercial (països exportadors de matèries primeres), financera (Xina..), etc.

A Europa, el creixement econòmic es continua reforçant ...

...un cop semblen relativament controlats els riscos polítics que s'albiraven a començament d'any i s'encarilen les primeres negociacions sobre el Brexit. Els indicadors econòmics es consoliden en el terreny positiu, amb avanços relativament modestos però sostinguts: increment del PIB de l'1,7% en la zona euro durant el primer trimestre, descens de l'atur, enfortiment de la confiança... Aquest escenari positiu és força generalitzat, però amb notables divergències entre les economies que creixen de forma sòlida (Espanya, Alemanya, Portugal o Itàlia) i les que fluixegen (Regne Unit, Grècia). Malgrat la millora, el BCE ha optat per mantenir uns mesos més els estímuls i ajornar fins després de l'estiu l'ajustament de les polítiques monetàries.

L'economia espanyola continua destacant ...

...per mantenir el ritme de creixement més elevat entre les desenvolupades. L'actualització de les previsions de l'FMI del juliol han elevat cinc dècimes la previsió de creixement per enguany sobre la previsió d'abril, fins a un 3,1%. Una revisió a l'alça que també ha efectuat el Govern i altres institucions econòmiques que, en conjunt, situen el creixement previst en un ventall d'entre el 3,1% i el 3,3%. Continua disminuint la desocupació, com correspon a una economia en expansió, però el nombre de treballadors temporals i a temps parcial continua creixent. El mercat intern continua recuperant el pols, recolzant-se en la millora del poder adquisitiu i l'augment del crèdit, alhora que les exportacions segueixen a l'alça. Productivitat, competitivitat, sostenibilitat de les pensions, recuperació salarial o innovació tecnològica continuen sent invocades en els debats sobre com orientar millor el model productiu cap a un creixement equilibrat i inclusiu.

Els indicadors econòmics de Barcelona romanen en la trajectòria expansiva...

...de mesos anteriors i s'endinsen en l'estiu amb perspectives d'assolir màxims històrics en el terreny del turisme i els transport aeri de passatgers. No són, però, les úniques activitats en expansió: també destaca l'intens creixement del transport marítim de mercaderies, mentre a la indústria les comandes segueixen en augment i, amb elles, les perspectives d'un nivell d'activitat i d'intercanvis comercials més elevat. La construcció segueix recuperant-se, mentre s'accentuen les tensions de preus al mercat immobiliari. En consonància amb el dinamisme resultant, les fonts estadístiques registrals constaten un descens sostingut de l'atur i un augment del nombre d'afiliats en situació d'alta a la Seguretat Social. Un panorama objectivament positiu amb esquerdes notables, com l'elevada precarietat o les baixes remuneracions dels nous contractes.

Nota: Els valors dels gràfics destacats i en % corresponen a la variació interanual de la darrera dada disponible.

Font: Elaborat a partir de dades de l'Ajuntament de Barcelona, de l'INE, AENA, APB, DGT, Sec. d'Estat de Comerç, Cambra de Comerç, ATM, Idealista, Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana i Dep. Empresa i Ocupació de la Generalitat.

Síntesi

Mercat
de treball

Empresa

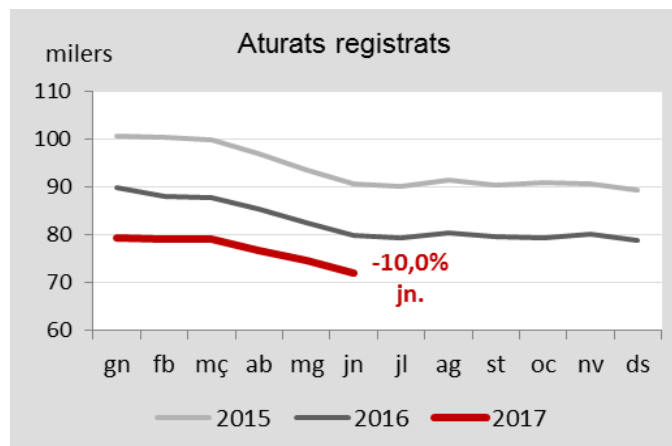
Turisme

Construcció
i immobiliari

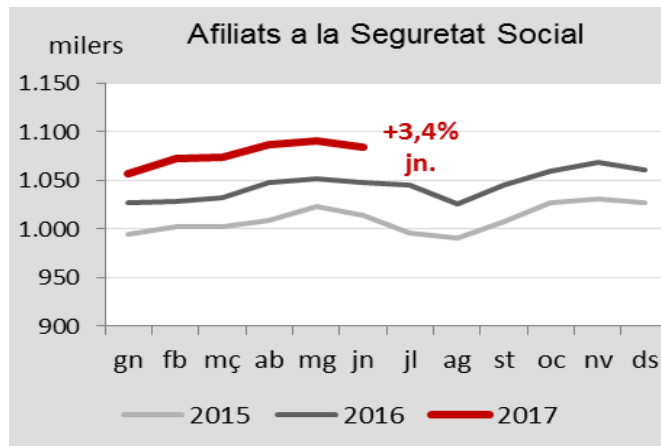
Consum

Transports

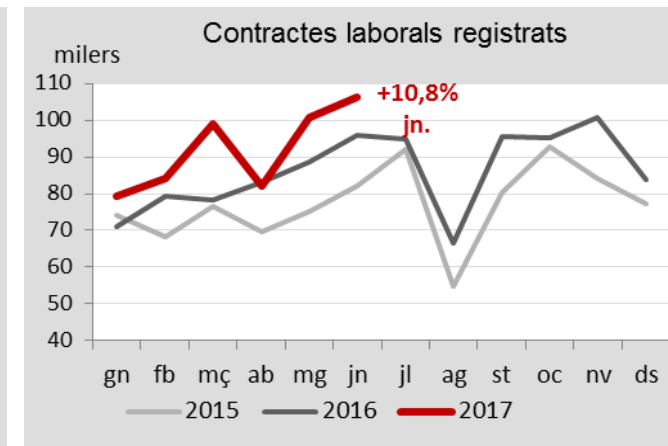
Mercat de Treball

L'atur registrat acumula ja cinquanta mesos consecutius de descens interanual sostingut, i en el mes de juny s'ha reduït en prop de 8.000 persones en relació amb un any enrere, fins a la xifra de 71.871 persones, la més baixa des de novembre de 2008. En relació amb els valors màxims del 1r. trimestre de 2013, l'atur s'ha reduït ja prop del 40%, fet que pot explicar la lleugera pèrdua d'intensitat de la trajectòria descendent respecte a un any enrere, més moderada al juny que la registrada a Catalunya (-13% interanual). En aquesta evolució a la baixa, els homes hi han sortit beneficiats: només el darrer any, l'atur masculí s'ha reduït un 12,3% (8% el femení).

El nombre de llocs de treball generats és un dels indicadors clau per determinar la solidesa de la conjuntura. Tot i que, com és tradicional al llarg dels darrers anys, les dades mostren un cert retrocés respecte als valors de maig, el juny tanca amb un total de 1.084.358 persones afiliades a la Seguretat Social, 36.100 més que fa un any. Ens hem de remuntar nou anys enrere per trobar aquests volums d'ocupació a la ciutat, que suposen la recuperació del 85% dels llocs de treball perduts durant la crisi. En aquest procés, les activitats terciàries han anat guanyant pes, fins a representar el 90% de l'ocupació, en detriment de la indústria (7%) i la construcció (3%).

La contractació tanca el primer semestre de l'any mantenint una sòlida trajectòria a l'alça, amb més de 106.600 contractes registrats al juny, la xifra més elevada de la sèrie històrica. Pel que fa a l'acumulat, la formalització de més de 551.000 contractes a Barcelona al llarg dels sis primers mesos de l'any suposa assolir un nou rècord, amb una taxa de variació (+11,1% interanual) que manté el mateix vigor d'un any enrere, i que supera la del conjunt de Catalunya (+9,5%). La contractació indefinida segueix liderant el creixement en termes relatius (+12,9%), però la temporal també empeny fort (+10,8%).

Síntesi

Mercat
de treball

Empresa

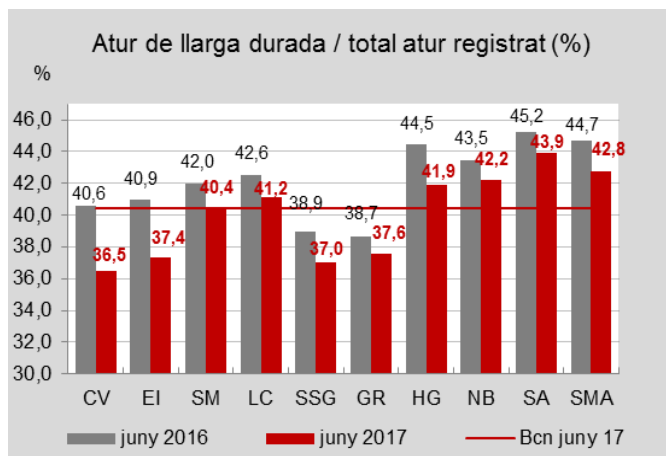
Turisme

Construcció
i immobiliari

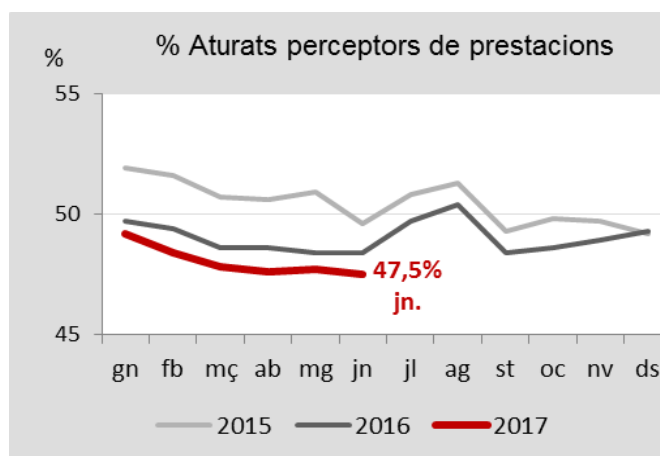
Consum

Transports

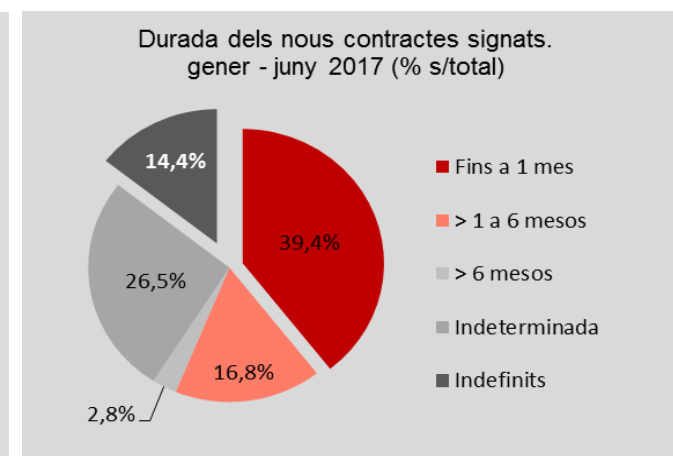
Treball i Cohesió Social

Malgrat la millora de les xifres d'atur, es mantenen diferències molt significatives a nivell territorial. L'estimació del pes de l'atur registrat en relació amb la població de 16 a 64 anys s'ha situat al juny en el 6,8% de mitjana a la ciutat, però a Ciutat Meridiana aquest valor es duplica i a cinc barris més del districte de Nou Barris el percentatge supera el 10%. Pel que fa a l'atur de llarga durada, s'ha reduït en prop de 5.200 persones el darrer any a Barcelona (-14,6% interanual), però són més de 29.000 els que porten 12 mesos o més sense treballar, un 40,5% de l'atur registrat, i a Sant Andreu el percentatge s'enfila fins a gairebé el 44%. Sobre el total del col·lectiu, gairebé 2/3 tenen més de 50 anys, i el 58% són dones.

La taxa de cobertura de l'atur marca un nou mínim al juny, i se situa per sota del 50% de forma sostinguda al llarg dels darrers deu mesos. Aquesta evolució a la baixa dels darrers anys implica que, en l'actualitat, més d'una de cada dues persones en situació d'atur no percep cap mena de prestació o subsidi. Aquesta situació afecta de ple al col·lectiu d'aturats de molt llarga durada. Malgrat que amb la millora del mercat de treball també s'ha anat reduint el nombre de persones que porten dos anys o més a l'atur –en prop de 3.000 només durant el darrer any– el col·lectiu el formen encara 18.779 aturats, dels que prop de 3 de cada 4 tenen més de 50 anys i que tan sols en determinats supòsits poden rebre algun tipus de prestació.

Les millores dels darrers anys del mercat laboral són indubtables en termes quantitatius, però queda molt camí per recórrer per tal de traslladar aquests guanys al terreny qualitatiu. La contractació temporal intensifica el ritme d'augment, mentre s'estanca el pes dels contractes indefinits, que no va gaire més enllà del 14% del total de la nova ocupació. Els contractes més emprats segueixen essent els de molt curta durada: pràcticament 4 de cada deu contractes registrats (39,4%) són com a molt de 30 dies, i aquesta modalitat ha incrementat el seu pes en més de 5 punts al llarg del darrer any. La presència dels homes és superior a la contractació indefinida i a gairebé totes les modalitats de durada definida, amb les excepcions de la interinitat i la formació.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

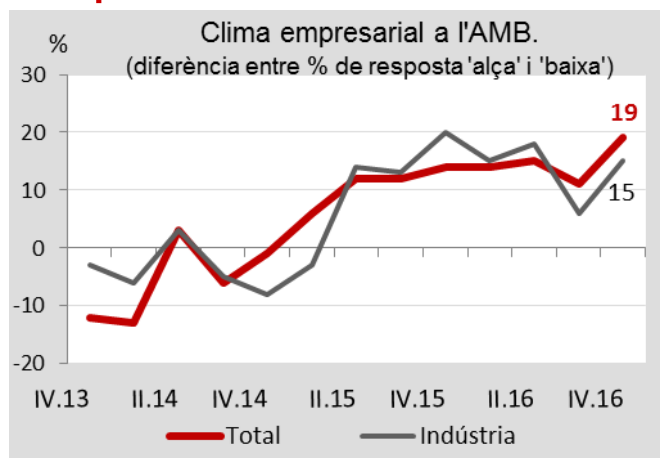
Turisme

Construcció
i immobiliari

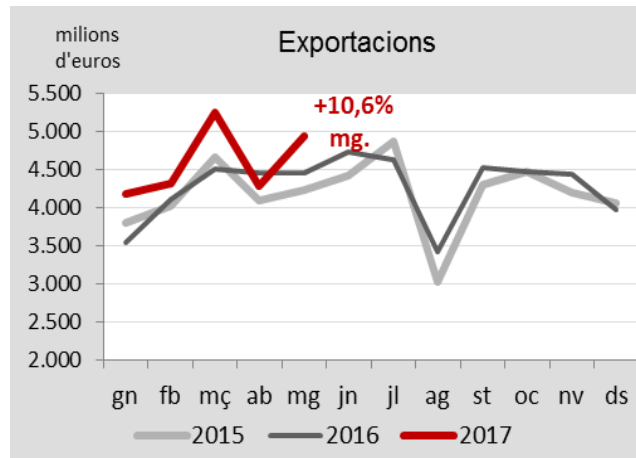
Consum

Transports

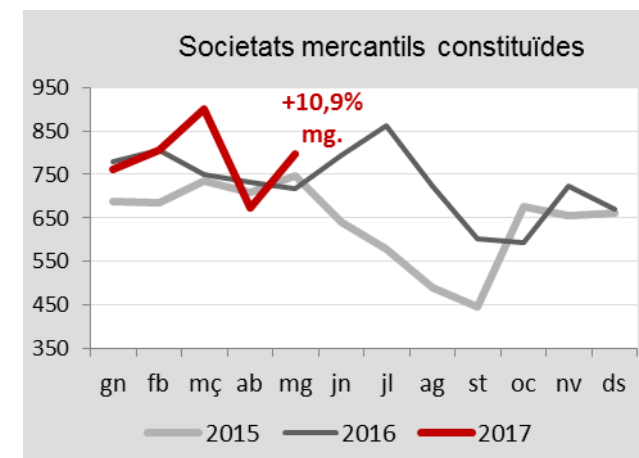
Empresa

Segons l'enquesta realitzada durant el mes de desembre passat a 1.040 empreses localitzades a l'AMB, la marxa dels negocis, que ha estat positiva al llarg de tot el 2016, repunta amb força el 4rt. trimestre, després de la moderació del trimestre anterior. L'evolució ha estat positiva a tots els sectors, fins i tot a la construcció, i tots milloren en relació amb un any enrere, a excepció de la indústria, mentre l'hostaleria es manté amb el saldo més positiu de tots. Les perspectives pel 1r. trimestre de 2017 també són favorables a tots els sectors, excepte a la construcció (saldo zero).

Les vendes a l'exterior de la província de Barcelona recuperen al maig la senda expansiva, deixant enrere un retrocés, registrat a l'abril, que és imputable a factors estacionals. L'avanç del mes de maig, que ha estat superat pels registrats al conjunt de Catalunya i Espanya -de l'ordre del 15%- permet assolir de nou xifres de rècord pels primers cinc mesos de l'any. Les exportacions de la província han crescut un 8,9% interanual entre gener i maig, i la taxa de cobertura es manté per sobre del 80%. Tant Àsia com Amèrica del Nord guanyen protagonisme, però la UE segueix essent el destinatari principal (63%).

La constitució de societats mercantils torna al maig a repuntar amb força, després de les oscil·lacions ocasionades per la estacionalitat dels mesos precedents. L'acumulat dels primers cinc mesos de l'any, un total de gairebé 4.000 noves societats creades, presenta un major dinamisme que altres àmbits, com el conjunt de Catalunya (-8,5% interanual) o Espanya (-6,5%). El capital mitjà subscrit en la constitució de les societats amb domicili a la ciutat de Barcelona, que representen el 43% del total de Catalunya, s'ha situat en els 58.199 euros, superant en un 14% la mitjana de 2016.

Síntesi

Mercat
de Treball

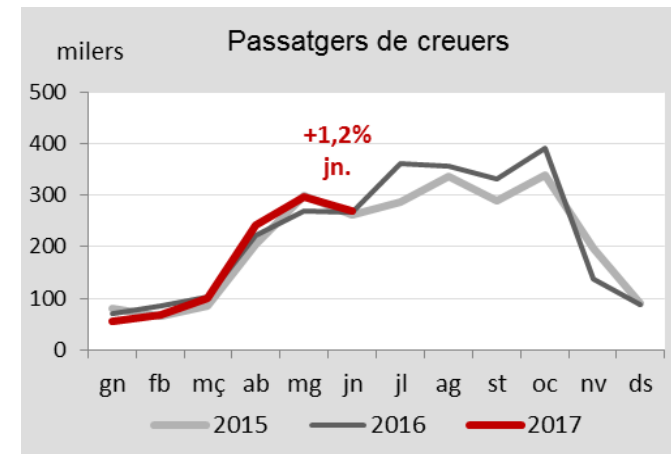
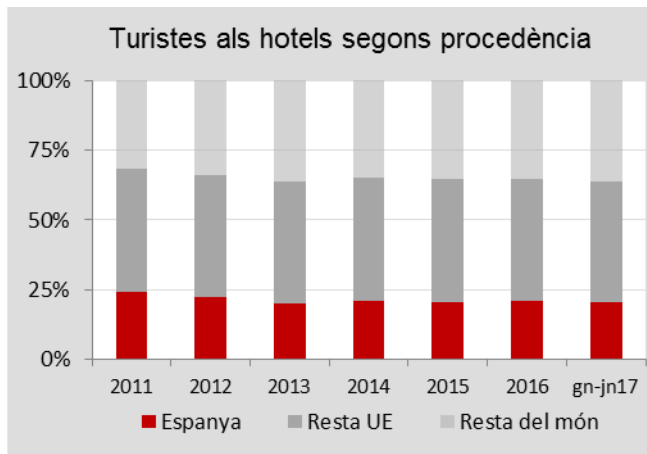
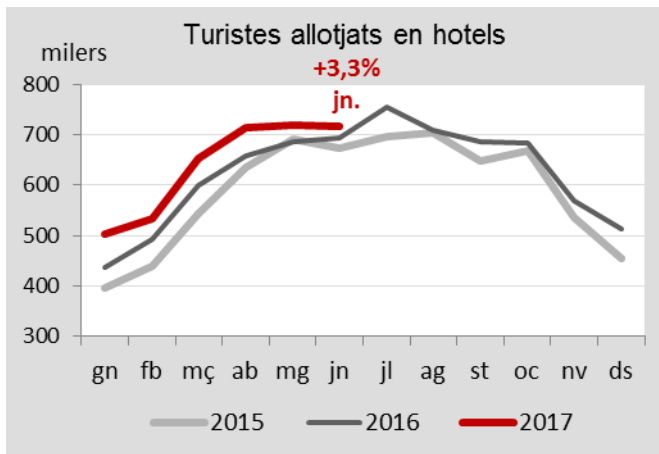
Empresa

TurismeConstrucció
i immobiliari

Consum

Transports

Turisme

Juny tanca un semestre de creixement accelerat en termes d'activitat turística i apunta a un nou estiu de màxims històrics. El creixement sostingut de les pernoctacions hoteleres, afegit al d'altre tipus d'allotjaments i als excursionistes que no fan nit a la ciutat, subratllen que l'atractiu turístic de la ciutat segueix a l'alça, recolzat en una conjuntura econòmica favorable, en la percepció que es tracta d'una destinació relativament segura i en factors relacionats amb les infraestructures (disponibilitat d'oferta d'allotjament diversa, port base de creuers, contenció de les tarifes aèries amb un ventall de rutes internacionals cada cop més ampli...). L'impacte d'aquesta pressió quantitativa sobre Barcelona i el debat sobre com millorar tant la gestió d'aquests fluxos creixents com el repartiment de la riquesa turística a la ciutat, han esdevingut qüestions de màxima actualitat.

Tot i que al juny la demanda domèstica ha registrat un notable salt endavant, en l'acumulat de la primera meitat de l'any els grans protagonistes són els visitants estrangers, en una trajectòria de creixement accelerat que voreja el 10% en termes de turistes allotjats en hotels. Les nacionalitats més abundants als hotels de Barcelona són l'estatunidenca i la britànica, seguides per la francesa, la italiana i l'alemanya. L'augment de connexions aèries internacionals ha obert el ventall de procedències dels visitants, en especial dels que vénen d'Àsia -sobretot Xina, Corea del Sud i Japó-, però també de la resta d'Amèrica, d'Àfrica i d'Oceania. L'expansió és tan generalitzada que mercats que havien retrocedit en el trienni anterior –el rus principalment, però també el nòrdic i el bàltic-, tornen a créixer.

Després d'un bimestre abril-maig molt expansiu, al juny s'esmoreeix la taxa d'avanç fins a un 1,2%, una taxa que tot i ser baixa situa el volum anualitzat gairebé en rècords històrics i al màxim de capacitat operativa. La taxa es manté en positiu pel segment dels creueristes en trànsit (que creixen un 35%), perquè els viatgers que utilitzen el port de Barcelona com a punt d'origen o final de la travessa retrocedeixen sensiblement (-14,7%). El tràfic de passatgers en ferris de línia regular segueix en ascens, si bé al juny s'ha moderat el ritme de creixement: els passatgers que tenen com a origen o destinació algun port balear han augmentat un 11,6% en el primer semestre, alhora que els que han utilitzat les autopistes del mar amb Itàlia (Gènova, Civitavecchia, Livorno, Sardenya...) han augmentat un 10%.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

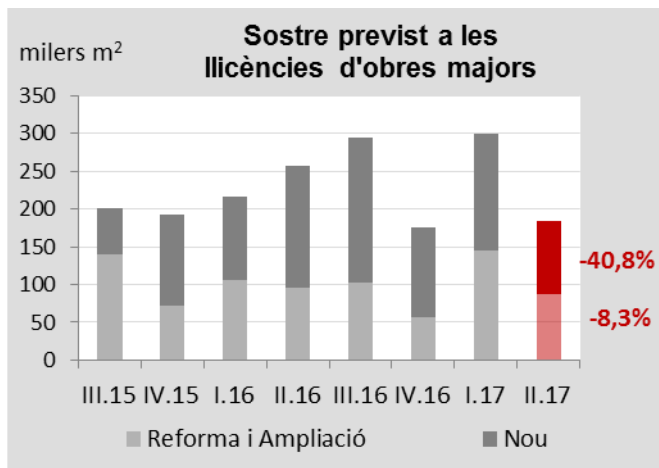
Turisme

Construcció
i immobiliari

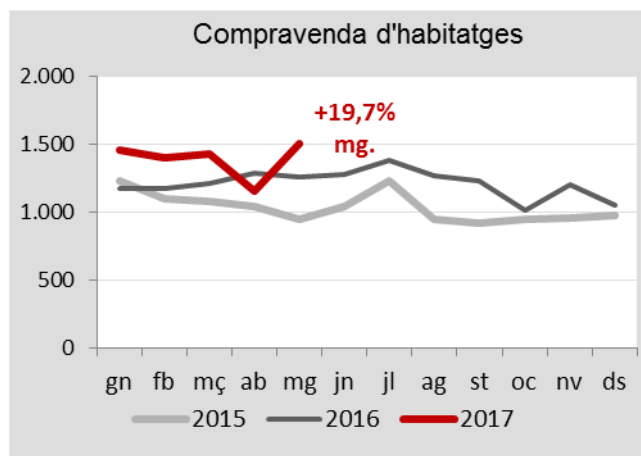
Consum

Transports

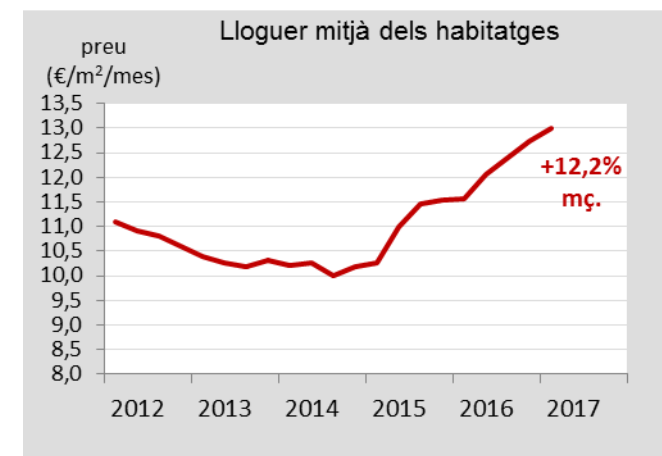
Construcció i mercat immobiliari

El sector de la construcció segueix enfortint-se, amb una tendència de fons expansiva tant de l'obra nova com de la de reforma. Tot i els alts i baixos de les dades trimestrals -deutades d'aspectes conjunturals i de la diversitat d'expedients de dimensions molt diverses- des de 2015 la trajectòria anualitzada del sostre previst a les llicències d'obres majors és clarament ascendent (+9,8% al juny), i ho és principalment gràcies al sostre de nova planta. La dinàmica alcista del mercat immobiliari, que atreu diferents tipus d'inversors, té un impacte singular en el mercat de l'habitatge, on els preus segueixen en ascens, però s'estén a gairebé la totalitat de segments: aparcaments, equipaments, locals comercials i oficines. Els districtes de l'Eixample i Sant Martí concentren gairebé un 40% del sostre en obres.

La compravenda d'habitatges torna a repuntar amb força al maig, amb taxes de creixement de dos dígits, després de la davallada d'abril, imputable a factors estacionals. A diferència dels mesos precedents, la variació a l'alça del maig ha estat liderada en termes relatius per l'habitatge nou, tot i que el pes d'aquest segment sobre el total segueix essent molt reduït. De les prop de 7.000 operacions de compravenda registrades a la ciutat al llarg dels primers cinc mesos de l'any, tan sols un 8% correspon a habitatges de nova planta, amb un retrocés del 6,8% interanual al conjunt del període, per la limitada oferta existent. El segment de segona mà, amb una oferta molt més àmplia i diversificada, és l'impulsor de la recuperació del mercat residencial a la ciutat, amb una alça al mateix període del 16,3%, en la línia de tot Catalunya (+20,4%).

Si bé tot el mercat immobiliari de Barcelona està vivint una etapa de fortes tibantors, l'habitatge en particular - i especialment el segment del lloguer - ha esdevingut escenari de fortes pugnes entre segments de demanda (permanent, semiestable i turística) i d'oferta (que pot optar per rendibilitats molt diferents depenent de cap a quin segment s'orienti). El resultat d'aquestes pugnes, en un context d'oferta escassa i d'una certa fragilitat legal, és un sostingut augment de preus, que mes rere mes allunya una part significativa de la població de la possibilitat de trobar i/o poder pagar un lloguer (o la revisió de les rendes vigents per alguns llogaters), sobretot si es té en compte que el segment de demanda quantitativament més important (joves i/o treballadors amb contractes temporals) ha estat el més castigat per la devaluació salarial.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

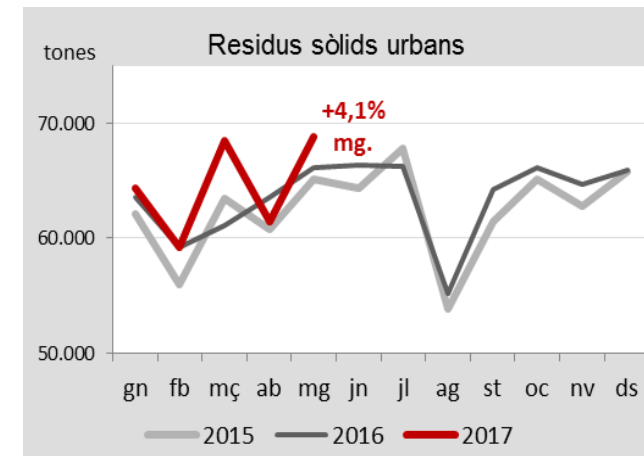
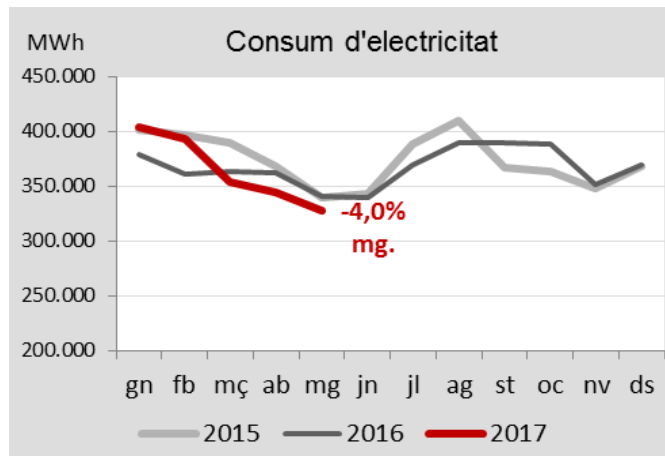
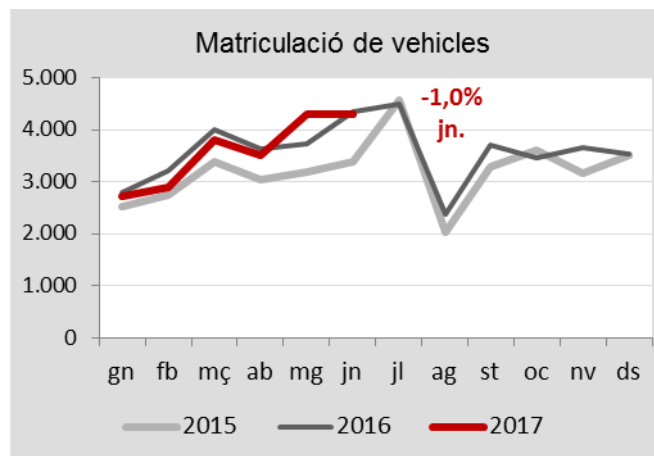
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Consum

Les matriculacions d'automòbils durant el primer semestre de l'any presenten un perfil de gran estabilitat en relació amb un any enrere, amb una variació acumulada del -0,8%. Només un dels sis mesos (maig) ha tingut una variació positiva, que en part respon a un avançament de cara a la temporada turística. La trajectòria de fons és, així, lleument descendent, cosa que s'atribueix a diversos factors, des de la no renovació dels plans públics d'incentius orientats a la modernització del parc fins a la contenció d'una demanda que cada cop més s'escorça cap a d'altres sistemes de transport. De totes les tipologies de vehicles, només els turismes i els tot terrenys -amb un 61% i un 2,2% del total de matriculacions, respectivament- segueixen a l'alça.

Per tercer mes consecutiu, el consum elèctric de baixa tensió manté al maig la tendència a la baixa, després d'un inici de l'any amb xifres de demanda a l'alça. L'estalvi al maig ha estat lleugerament més intens al segment productiu (-4,6% interanual) que a les llars (-3,4%). L'acumulat dels primers cinc mesos de 2017 presenta taxes de variació positives, tot i que es tracta d'incrementos continguts en relació amb el mateix període de 2016, tant al segment domèstic (+0,9%) com al comercial-industrial (+0,7%). En definitiva, una demanda força estable i més eficient, tot i que en aquest sentit encara existeix camí per recórrer. Malgrat que les xifres milloren a la nova construcció, gran part dels edificis catalans compten amb una qualificació energètica deficient, i la rehabilitació pot permetre importants estalvis en els costos energètics.

La recollida de residus torna a registrar taxes de variació positives el mes de maig, amb un increment de la fracció selectiva (+7,1% interanual) força més intens que el registrat per la fracció de rebuig (-3%). Això ha fet enfilar el pes de la recollida selectiva fins al 37%, 1,1 punts més que un any enrere. Tanmateix, el percentatge encara se situa molt per sota de la fita que caldria aconseguir (60%), i el valor mitjà dels primers cinc mesos de l'any (36,4%) tampoc s'ha mogut gaire respecte de l'assolit els darrers anys. L'Ajuntament incrementarà les mesures de control del servei per tal d'impedir conductes fraudulentament, com la que s'ha pogut detectar darrerament per part d'una empresa contractista dels serveis, que no respectava la separació de fraccions ni lliurava a les plantes de tractament corresponents la totalitat dels residus recollits.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

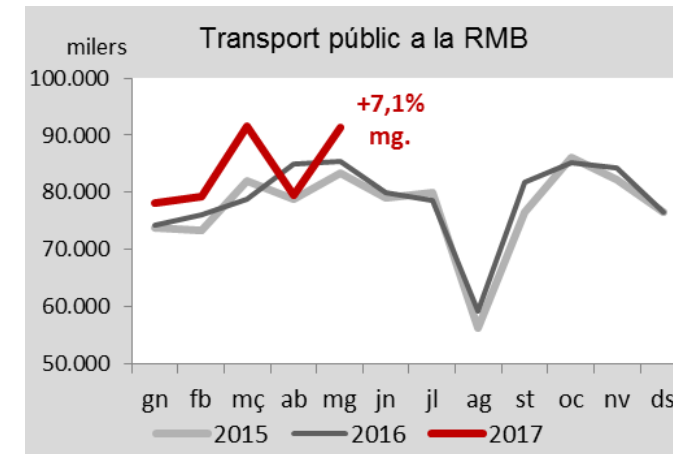
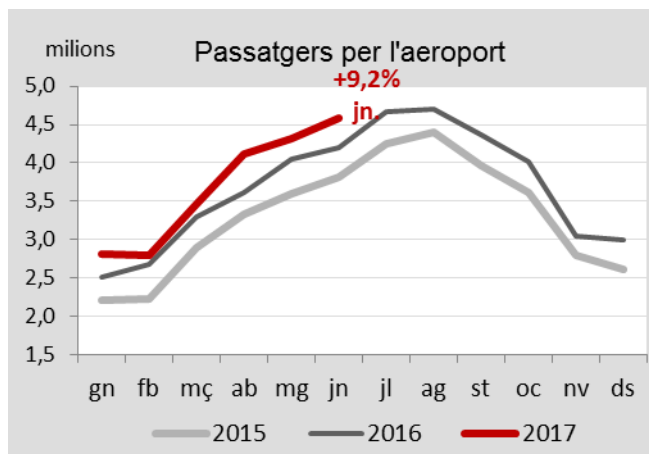
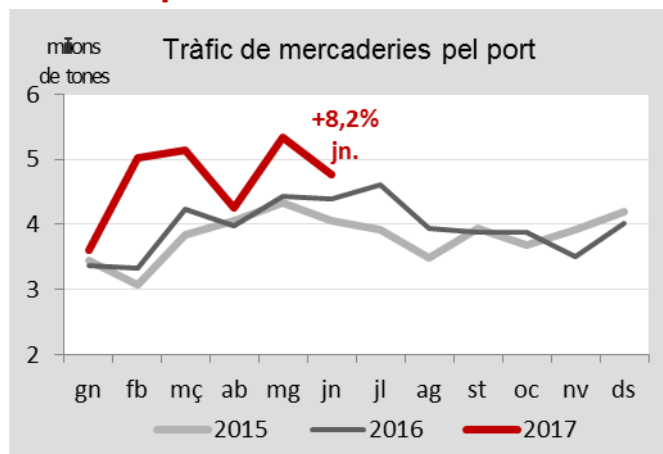
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Transports

El primer semestre de l'any es tanca amb màxims històrics en termes de volum de mercaderia transportada per via marítima. L'augment del juny (+8,5%) s'afegeix a la trajectòria expansiva dels cinc mesos anteriors i permet acabar el semestre amb més de 28 milions de tones, el volum més alt assolit mai en un semestre. Contenidors (+27,2%) i líquids a doll (+10,9%) són protagonistes del creixement, juntament amb la mercaderia transportada per les autopistes del mar (+7,2%). El tràfic de vehicles (-8,7%) s'ha ressentit de les convocatòries de vaga en el sector de l'estiba, alhora que els dolls sòlids segueixen a la baixa, escorats pel ciment i el clíinker, així com els cereals. Les previsions de cara a la segona meitat de l'any apunten a l'alça, tant pel context de recuperació del comerç mundial com per l'ampliació de noves rutes marítimes entre Barcelona i ports llunyans estratègics.

El trànsit aeroportuari de passatgers arriba a les portes de l'estiu apuntant cap a nous màxims històrics. Juny tanca un semestre d'intens creixement impulsat per la demanda que resideix a l'estranger (+9%) però també per la domèstica (+7,5%). De cara a l'estiu, les companyies aèries reforcen l'oferta i obren noves rutes -s'ha passat de 34 rutes intercontinentals el 2015 a 44 el 2017- impulsades pel baix preu del petroli i disposades a aprofitar i alhora alimentar el boom turístic. L'expansió del turisme receptor s'uneix a la de l'emissor, animat per la millora de la conjuntura econòmica, per la contenció de les tarifes i per l'ampliació de rutes. Els passatgers de vols intercontinentals mantenen les taxes de creixement més elevades (+15,1%), si bé en volum els protagonistes són els que volen dins de la UE (+8%), que representen un 55,3% del total.

El transport públic col·lectiu recupera al maig la tendència a l'alça, deixant enrere les oscil·lacions derivades de l'estacionalitat dels dos mesos anteriors. L'acumulat dels primers cinc mesos de l'any, un total de 420,2 milions de viatges, presenta un ritme d'augment interanual (+5,1%) més intens que el dels darrers tres anys, al llarg dels quals s'ha anat consolidant de forma sostinguda l'evolució positiva de la demanda. Tots els modes de transport registren notables xifres a l'alça. El metro, el més emprat, tot i les jornades de conflictivitat laboral, ha transportat en aquest període gairebé 170 milions de passatgers, amb un augment del 5,3% interanual, més elevat que el registrat pel de Madrid (+4,8%). L'augment de l'oferta també hi pot haver incidit, amb els nous usuaris derivats de l'obertura del nou tram de l'L9 (sud) al febrer de 2016. Els autobusos de TMB, amb 86,6 milions de validacions, registren una alça semblant (5,2%).